

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

САМООСВІТА.

Biada orłom w menażeryi, szczęśliwe gęsi w kocy! — каже польський письменник Б. Прус в повісті „Еманципанти“. Орлів держать у менажеріях на показ, щоби люди подивлялись їх ріст і силу; їх не жде така сумна доля, як гуси; а проте випустять орла з клітки, а він злетить під хмари і певно не верне, хоч ему дають їсти. А дурну гуску замкнуть до койця, годують її, напихають і она рада такій неволі; не знає, що її годують на заріз. Йї широких просторів не потрібно, кожда калабана дає їй роєкін, а коєць зовсім не нарушує її гусячої амбіції.

Зовсім те саме діє ся і з людьми. Біда тим людям з орлиною вдачею, що їх запруть у менажерію людську, поміж малпи, слоні, вовків, дикі свині і попугаї; нехай они і мають що їсти, їм того мало, они тужать за свобідним житєм. А щасливі ті гусаки і гуси, що мають свій коєць, свою калабану і готову поживу; їм більше нічого не потрібно...

Гей, гей! що би то за нарід був наш, як би в нїм не було тільки гусаків і гусок! А то наші люди живуть так, що їх цілий світ не обходить, аби лиш їм добре було. Коли і вчать ся навіть, то лиш на те, аби хліба запознати. А доробили ся хліба, то вже їм дальша наука і не в голові. Там десь зовсім припадково перечитають позичену книжку або і газету, тай то лиш в книжці і газеті то, що „найбільше цікаве“. А цікаве у них звичайно то, на що не варто і подивити ся. Коли-ж сказати їм: „Люди добрі! ви також темні!“ — они ображують ся і відповідають: „Ми школи кінчили!“ А спитати їх, що в школах навчили ся, то вийде, що вже більшу половину забули. І то інтелігенція!...

В школах набуваємо відомости більше формальні і они не становлять ще освіти. Das echte Bildungswissen besteht in einer gesunden, ver-

nünftigen, auf tüchtigen philosophischen und naturwissenschaftlichen Kenntnissen beruhenden Weltanschauung, welche frei ist vom traditionellen Aberglauben. Es besteht ferner im Erfassen des Gangs der Kulturgeschichte und im gründlichen Verständniss der zeitbewegenden Fragen, Faktoren und Mächte. Так означає правдиву освіту один з німецьких учених Штерн, в книжці „Zweige des Kulturlebens“. Кождий чоловік що хоче числитися до справді інтелігентних, повинен о таку освіту старати ся. Деж її можна набути? Очевидно не в школі, а дома. Доки чоловік ходить до школи, то ще за молодий, аби розумів все те, що потрібно; на дальшу науку повинен найти вільний час уже в старшій віці. А чи можна її у нас осягнути? Трудно — то правда, бо нема всіх потрібних книжок; але річ в тім, щоби вже з тих користати, які є, а їх і у нас досить.

Придивім ся самоосвітньому рухові в Росії. В широких кругах російської суспільности, особливо поміж студентами, є тепер інтересний духовий рух, а то змагане до самоосвіти. Перекладані філософські і научні книжки Німців, Французів, Англіїців находять там завжди своїх читателів. Для організації того руху повстали в Москві і Петербурзі два товариства. Московське називає ся: Комісія для організації домашньої лектури, і старає ся всім тим, що не вчили ся на університеті, подати вищу освіту. Она поділила всі науки на шість відділів: 1. науки природничі, 2. біологія, 3. філософія, 4. соціальні науки, 5. історія і 6. література; і зладила програми для кожного відділу, котрі можна переробити за чотири роки. Програми ті, в котрих сказано, які книжки читати, щоби виробити собі розумний погляд на світ, розійшли ся десятками тисячів по Росії. Они важні не лише для тих, що не вчили ся на університеті, але і для університетських студентів, бо ті вчать ся все лише свого фаху, а про другі не знають майже нічого. Філолог не знає нічого з прав, медик не знає нічого з філософії,

історії, політичної економії і т. д. А ту доконче потрібно, щоби кождий чоловік свої фахові студії ще доповнив, бо инакше не буде мати ясного погляду на світ. Так московська комісія для організації домашньої лектури старає ся о систему в лектурі і о добір книжок. Програма комісії показує, які науки і які питання в поодиноких науках суть найважніші для чоловіка, що хоче виробити собі одноцілий і всесторонній погляд на світ, і котрі книжки та в яким порядку треба їх в тій цілі читати.

Подібна петербурська комісія для самоосвіти дбає головню о школярів, щоби ті вже в своїх шкільних літах набули підстави потрібні для загального образования, навчили ся розуміти важніші філософські, научні, етичні і соціальні питання, привикли інтересувати ся житєм, та доповняли і розширювали відтак свої відомости. Не всі ходять на університет, не всі ті кінчать навіть середні школи, що у нас рахують ся до інтелігенції. Так оно всюди є; але за то в інших сторонах люди старають ся дальше вчити ся, а в Русинів то мало видно.

Наш пересічний т. зв. інтелігентний Русин то фаховець — і більше нічо. Сей урядник, той священник, тамтой учитель і так далі, — а кождий з них, покінчивши школи, уважає вже всю свою науку за скінчену. Наслідок того є такий, що нам незвичайно трудно порозуміти ся і поступити згідно в якійсь справі. Кождий на підставі свого небогатого досвіду виробляє собі односторонній погляд на світ і жите — і очевидно муєть помиляти ся.

Нам видить ся, що коли би ми хоч в мініятурі, відповідно до наших обставин і сил, повели у себе систематично такий самоосвітній рух, то се дуже піднесло би наш нарід. Наша „Просвіта“ могла би що року видати хоч одну-дві книжки популярно-научні, писані не так для селян, як більше для нашої т. зв. інтелігенції. Часописи рускі могли би поміж собою порозуміти ся і видати відбитками з фейлетонів що року також кілька книжок. Очевидна річ,

Людске щасте і суспільне жите.

Після професора д-ра Р. Шуберт-Сольдерна.

(Далше).

Змислові і духові втіхи.

Ми вже сказали, що є змислові і духові втіхи. Означити їх ціли можна тільки загально, а розділити їх також неможливо. Поняття, виображення і спостереження не суть ніколи відділені цілком від себе, але завжди переходять одне в друге. Те, що зовемо вишнім, „дісним“ світом, потребує в нас доконче доповнення в поняттях. Не можна і говорити навіть о якійсь втісі, що впливає тільки з самого спостереження або поняття, з конкретної річи чи абстрактної гадки. Тому і нема чистої змислової, ані чистої ідейної втіхи. Іджене є певно змисловою втіхою, але обридлива бесіда може збридити нам їду, непорядно застелений стіл може зменшити нашу втіху, а противно чистеньке накрите, приємна бесіда, цвїти і музика можуть збільшити нашу втіху і заострити апетит.

А знов безперечно духовою є втіха з самих понять пр. втіха з логічного порядку, з логічної звязи. Але й она рідко коли чиста, бо поняття впливає з виображення, а наше виображене є знов зібране вражінє наших змислів. Є такі приміри, де тяжко рішити, чи они дають змислову, чи духову втіху. Коли уявлю собі в фантазії добру штуку печені, що мені аж сли-

ка потече в роті, то прецінь не зачислю сеї втіхи до духової, хотяй она повстала з уяви мого духа; а коли подивляю гармонію форм медическої Венери, то не назву се змисловою втіхою, хотяй она повстала з вражіння мого змислу видженя.

Отже в чім лежить ріжниця змислових а духових втіх? Тільки в тім можна її добачити, що при змислових втіхах змислове виображене є доконечне, є *conditio, sine qua non*, а при духових втіхах, хотяй би они виходили і зі змислового вражіння, те вражінє не є конечне. Коли я тіпу ся гадкою про печеню, то тільки для того, що маю надію попоїсти її; в противнім разі та гадка була би для мене великою мукою. І для того та втіха хотяй в уяві, є змисловою. Колиж я подивляю красу статуї, то не привязую моєї втіхи до самого предмету, але тільки до форми і хотяй би статуя знищила ся, то таки буде жити в моїй уяві — може блідше, але не в иньшій формі. Що оба роди тих втіх суть змішані з собою і що їх тяжко розріжнити, доказує найліпше чувство половой любови. При ній лучать ся всі ціли обох втіх так тісно з собою, що одні проклинують її як звирячий наклін в чоловіці, другі величають як небесну іскру в людській груді. Така односторонність в оцінюваню змислових і духових чинників у наших втіхах веде часто до аскетичного запертя самого себе, або до рознусти. Се залежить від того, чи хто кладе вагу на духову частину якоїсь втіхи, а маловажає її змислову частину, чи противно.

Коли считаєте про вартість тої чи сеї втіхи,

то треба перше застановити ся, про кого питаєте. Чоловік сильної будови і змислової природи буде волів змислові втіхи, чоловік слабосильний, без змислової природи задоволиньт ся більше духовими втіхами. Змислові втіхи мають ту добру сторону, що суть сильні, могуті, але і ту злу сторону, що минають скоро та лишають по собі утомленє, байдужність або й обмерзінє. Доброю стороною духових втіх є, що они суть тревалішими, але о світльк віддаляють ся від своєї змислової підстави, о стілько стають блідшими і одностайнішими.

Естетичні і телеологічні втіхи.

Другим таким загальним поділом втіх є поділ на естетичні і телеологічні втіхи. Естетичною втіхою називаю таку, що не йде поза предмет втіхи, чи він належить до світа понять, чи виображенє, чи спостереженє. Для неї вистарчає сам той предмет — він є її причиною і цілею. Телеологічною втіхою називаю таку, що не злучена з самим предметом, але з его доповненєм або видосконаленєм чи то через поняття, чи виображенє. Се є втіха не тільки з дійности, а втіха з боротьби і стремленя. Обясняючим приміром буде втіха двох людей незнавця і знавця з якогось образу. Незнавцєви подобав ся образ так, як є, і его втіха є естетичною; знавцєви подобав ся також образ, але заразом викликав в нїм цілий рій думок, що йдуть дальше, як той представлений рисунок і его мов щось кортить додати кілька черт, щоби образowi надати такий вираз, який він збудив

всім тим правити повинно н. пр. товариство ім. Шевченка або якийсь комітет видавничий, щоб вийшло все після програми і посподу доповняло ся. Кілька літ такого видавництва — і зложилась би гарна бібліотека, котру мусів би читати кожний Русин, що хотів би набрати інтелігенції. На тім поли чей у нас не було би багато суперечок і всі привитали би такий духовний рух радо. Тільки панеру задрукує ся не раз пустяками в газетах і інших наших видавництвах; чи не можна би натомість то місце і ті гроші обернути на загальну, а не партійну хвилю користи?

Н О В И Н К И.

Чернівці, дня 17-го лютого 1897.

Вибори. Комисарем виборчим для Чернівців при виборах до ради державної, що мають відбутися дня 12. марця с. р. визначений краєвий радник правительства Помпе.

Судових практикантів буде приймати тутешній суд краєвий по розпорядженню вишого краєвого суду у Львові до судової практики з двома державними іспитами. До тепер вимагали також і третого, політичного, державного іспиту.

Парохію Шиніт над Серетом надав президент краєвий православному сотрудинові з Бергомету над Серетом о. Епаміондови Драчинському.

Нема води за дорогої гроші, які стягає магістрат Чернівців з мешканців міста за водопроводи. З різних сторін міста надходять скарги, що нові керничі не припускають води, а мешканці мусять іти по воду до давних, тепер занедбаних керниць, хотая платять великий податок за воду.

Робітники черновецькі провадять живу агітацію між собою в користь свого кандидата на п'яту курию Франца Зепліхала. Они виходять з того становища, що селяни мають четверту курию і з неї своїх заступників, отже не справедливо було би зі сторони селян ставити і в п'ятій курії свого кандидата і переперти его більшістю голосів. Але на те забувають міські робітники, що селяни в четвертій курії через посередність і явність виборів з одної сторони, з другої сторони через свою залежність від могучих і напір зверху не можуть в тій курії вибрати собі таких заступників яких би хотіли. Та і того не хочуть знати міські робітники, що у нас їх мала горстка в порівнянню з сотками тисячів сільського народу, та що фабричним робітникам у нас далеко легше жити, як бідному сільському народові. Колиб міські робітники хотіли розва-

жити сумлінно те, що тут сказано, то і самі придружили би ся до голосів за кандидатом, затвердженим Рускою Радою, Ізидором Виницким, що певно так само як за селянськими інтересами, постоїть за інтересами міських робітників.

Водопровід поспував ся вчера о год 9 вечером в домі ч. 6 при ул. Гормузакого і не можна було через дві години затамувати води. Вода бігла з великою силою і майже заляла цілий дім. Дперва спроваджена сторож огнева потрафіла зарадити лиху.

Асекураційний примус, що лежить вже яко проект для наради будучої ради державної, визвав живу агітацію против себе у всіх краях. Боятъ ся люди, щоби з премій асекураційних не зробив ся новий податок для властителей та ще і несправедливо розложений, а гроші, які зискував би ряд з того монополю, не йшли на інші цілі, чужі для народу. Причиною того страху перед змонополізованием обезнеки від огня е також дорога господарка держави в існуючих уже монополях тютюну та соли. Певно, що було би ліпше без примусу, коби наші мужики зрозуміли, що асекурація е конечною забезнекою против жебрачої торби, до якої часто приходять через пожар. Але користь для народної справи вийде аж тогди, коли свої люди будуть асекуровати ся в своїм асекураційнім товаристві, яким у нас е товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові.

Нещасне сватане. В Радівцях допустили ся родичі одної дівчини страшного злочину супротив еї суперниці. Один приватний урядник був заручений з донькою реставратора Лізайта і незадовго мала вже стати молода пара перед престолом. Та від якогось часу спостерегли родичі, що будучий зять заняв ся каснеркою, що була занята в їх реставрації більше, як випадало для нареченого. Щоби позбути ся суперниці постановили згладити еї зі світа і всипали до росолу каснерці аршеніку. За кілька хвиль по обіді упала дівчина трупом а страшне підозріне скритоубійства звернуло ся сейчас против властителей реставрації. Жандармерія арештувала цілу фамілію Лізайтів, а карне слідство викаже їх вину.

На університеті в Чернівцях вчило ся в зимовім півроці с. р. разом 390 слухачів, а з них було 274 родом з Буковини, 80 з Галичини і 36 з інших країв. Після народности було 195 Німців, (між ними 163 жидів), 98 Волохів, 38 Русинів, 44 Поляків і 14 з інших народностей. Після релігії було 117 православних, 66 католиків, 27 гр. кат. 163 жидів і 17 інших релігій. На теологічнім виділі було 56 слухачів, між ними тільки 4 Русинів, так що Сербів було більше, бо 5. На правничім виділі було 284 слухачів, між ними 27 Русинів. На філософичнім виділі було 40 слухачів, між ними 7 Русинів. Фармацевтів було 10, між ними не було жадного Русина.

З Перемишля пишуть: Дня 21-го с. м. відбуде ся в тутешній греко-кат. катедрі інтронізація Преосв. єпископа Константина Чеховича. Посвяченя довершить Є. Ем. кардинал-митрополит при співучасті єпископів: Куіловського зі Станіславова, Солецкого з Перемишля, Глязера єпископа-суфрагана з Перемишля і Вебера єпископа-суфрагана львівського. На тім торжестві будуть присутні кн. Намістник і гр. Маршалок краєвий та інші достойники духовні, цивільні і військові зі Львова, Перемишля і Кракова. Надіють ся приїзду около 150 священників. По полудні відбуде ся обід на 250 осіб. Вечером устроюють тамашні рускі народні товариства (Р. Бесіда, тов. Бурей ім. св. О. Николая, Перем. Боян, філія Просвїти Інститут для дівчат, тов. Руских женщин і тов. ім. св. Кирила) в честь Преосв. єпископа в сали ратушевої привітну музикально-вокальну академію. Дохід призначено на Інститут для дівчат і на Бурей.

В галицькім соймі підчас послідного засідання теперішньої сесії отримав маршалок краєвий граф Станіслав Бадені телеграму від цесаря, котру прочитав в повній палаті а после повстали зі своїх місц. Ся телеграма вислана по поводу ухвали галицького сойму, щоби зреставрувати Вавель на резиденцію для цесаря і звучить: *Dringend. Der Kaiser und König an Landmarschall Grafen Badeni, Lemberg. Indem ich den Beschluss des galizischen Landtages betreffend das Krakauer Residenzschloss Wawel zur Kenntniss nehme, spreche ich dem Landtage für die durch diese Kündgebung neuerdings bewährte patriotische und dynastische Gesinnung Meinen Kaiserlichen Dank aus. Franz Joseph.* Се ест перший випадок, щоби цесар звертав ся особито до якого маршалка соймового і висказував ему свою подяку для сойму. Звичайно йшли такі подяки через міністра внутрішних справ, намісника краю, або політичного начальника того міста. Видко, що Поляки добрі політики і знали як приподобати ся.

Услужний господар. Властитель гостинниці в однім шлескім місточку вивісив таке оголошене в своїй гостинній комнаті: „При біятиках прошу не уживати шклянок від пива. За печою лежать буки. З поважанем — господар.“ — Чесний господар і чесні гості!

Міжнародна жандармерія. Угорске міністерство оборони краєвої вислало лисьмо до всіх властей військових, повідомляючи о утвореню міжнародної кретенської жандармерії. До той жандармерії може вступити 150 осіб з Австро-Угорщини. — Офіцери з Австро-Угорщини, що вступлять до жандармерії на Креті одержать о один степень вишу рангу, але мусять ся зобовязати до 3-літньої служби. Місця їх в армії будуть зарезервовані аж до їх повороту з Крети.

Лік на фебру, що винайшли в остатнім часі німецькі лікарі, називає ся після Berliner

в его душі. Втіха знавця е телеологічною. Як з того видно стремить телеологічна втіха остаточно до естетичної; еї цілею е успіх, а він будить в нас чувство естетичної втіхи.

Телеологічна втіха має на собі ціху неспокою, змаганя, бо она складає ся з потреби і надії. Але і естетична втіха не триває довго, бо кожний успіх е лише ступнем в дальшій стремліню. То-ж естетична втіха переходить незадовго в телеологічну.

Абстрактні і конкретні втіхи.

Не суть то два віддільні роди втіх, але радше дві області одної і той самої естетичної втіхи. Правда надпись того розділу повинна би бути: естетичні втіхи з конкретних виображень і абстрактних понять. Оба роди тих естетичних втіх суть змішані з собою, але можна їх о тільки відділити, о скільки їх підстава е для них конечна. Логічна, філософична система викликає у нас естетичну втіху навіть тогди, коли еї виголошене, або письменне опрацьоване не задовольнить нас.

Утіха з конкретних виображень е радісним чувством зі зложеної цілости, з часової і місцевої злуки зміслових елементів. Утіха з абстрактних понять, або з рефлексії ест радісним чув-

ством з розкладу зміслових елементів цілости і з порівняння конкретних виображень.

Взагалі не можемо говорити о зложеної цілости, абстрагуючи зовсім від складових частин, бо о се не мало би по просту зміслу; в чім не добавую частин, се не е для мене зложеною цілостью. Але все таки становить оно велику різницю, чи я приймаю в себе вражінє зі зложеної цілости яко такої, чи підношу з цілости поодинокі складові частини, що можуть лежати від себе дуже далеко що-до місця і що-до часу і лучу їх з іншими частинами в якусь цілість. Коли оглядаю рожу зі становиска любителя цвітів, тішу ся з вражіня рожі, як она виглядає яко цілість. Вправді я розріжняю на ній фарбу, запах, форму, але они вражають мене безпосередно як цілість під взглядом місця і часу. Коли-ж оглядаю рожу зі становиска ботаніка, тогди розкладаю еї складові частини; я виджу в тій рожі тільки зміслову звязь з іншими рожами і рослинами; виджу на ній те, що має спільного з іншими рослинами і те, що еї відріжняє від них; виджу еї розвій і еї стан в теперішній хвилі; ся рожа представляє для мене цілу систему понять, а еї частини лежать далеко від себе в часі і в місці. Як з того приміру видно ест естетична втіха з абстрактного більше спекулятивною, з

конкретного більше зміисловою. Жерелом першої е між іншим наука, особливо науки естелі, жерелом другої штуки красні, особливо пластичні штуки. Утіха з тонів, образів, статуї, краєвидів е естетичною втіхою з конкретного. Також і література красна має за ціль в прозі і поезії представити зложені комбінації як зміслову цілість і в тім лежить еї головне вражінє. Поет не описував би пр. рожі після ботаніки, але старав би ся викликати у нас вражінє конкретної злуки всіх еї ціх в одну цілість. Але не все дасть ся висказати так конкретно. Часто сягає красна література в область абстрактів то вкладаючи їх в уста виступаючих осіб, то додаючи до конкретного приміру поясненя і доповненя для теоретичного освітленя ситуації. Та завіжди повинно бути старанем писателя надати цілости ціху конкретности.

В той спосіб творить красна література перехід з конкретно до абстрактно красного, стараючи ся конкретно пояснити абстрактним, а абстрактне представити конкретно.

(Конець буде.)

Klinische Wochenschrift, страшним іменем: „Диметиламідофенільдиметилпіразольон!“ Таке щось може видумати тільки вчений німець.

Дрібні вісті. Звичайні загальні збори „Зорі“, товариства руских ремісників у Львові (ул. Краківська ч. 17.) відбудуться в п'ятницю 19-го н. ст. лютого с. р. — Довголітнього бурмістра міста Бучача, жида Бернарда Штерна, увязнено на розпоряджене тамошнього суду за злочин надужитя урядової влади. Голосять, що пан бурмістр мав стояти в звязи з індивідуами, котрих чини суперечать параграфам закона карного. — Знов вискочив з шин поїзд на шляху Станіславів-Воронянка. В наслідок прірваня ланцухів, що ними повязувані були вагони, попадали везені вагонами бальки на спиці коліс і видрулили їх з шин. На щасте обійшлося без катастрофи. — В віденській раді міській буде невдовзі внесенний проект заведеня парні у школі, що вже зроблено в Прусах. Купіль в такій парні коштувала би 2 кр. а діти купались би класами. — Славний шахіст Штайніц збожеволів в наслідок програних партій шахів до Ласкера. Находить ся в закладі для божевільних в Москві. — Грецький учений Споровос довів, що бляшки, викопувані в Агенах а уважані за давні гроші, суть білетами для вступу до театрів ще з часів Лікурга коло 320 року перед Христом.

Складка. На *бурсу* Народного Дому зложили на уродинах у сьвященника Н. Н. отець Федорович з Ревної 1 зр. о. Евгений Семака з Вителівки 1 зр. о. Юрий Калинин з Шипинців 1 зр. начальник з Дубівців Николай Руснак 50 кр. уч. Онуфрий Ілюк 50 кр. і Н. Н. 1 зр. Разом з попередними за 1897 рік **60 зр. 66 кр.** — На друкарню уч. Онуфрий Ілюк 50 кр. Разом з попередними за 1897 рік **14 зр. 50 кр.** Сердечне спасибі! — *Сиростоване.* В 21. числі *Буковини* було оголошено, що на *бурсу* Народного Дому зложили Николай Спинца (1 зр.) замість Николай Спинца і Теофіла Гніда (50 кр.) замість Теофіла Гнідий — що отсим справляемо.

Телеграми „Буковини“.

З дня 17-го лютого 1897 року.

Атени. Після депеш з Крети заняв відділ грецького війська кріпость Аглію. 400 Турків, між ними 100 жовнярів взяли в полон.

Царгород. Шні постановили утворити два збройні відділи против Крети, що складають ся разом з 9 воєнних кораблів і 20 торпедових лодий. Після депеш з Каней виладував транспортний корабель „Інает“ турецькі війська в Сіті.

Генуа. При вчорайших демонстрациях в користь Крети виступила поліція і старала ся розігнати демонстрантів. При тім прийшло до бійок. Вісім осіб арештували.

Льондон. Творять ся численні комітети в користь грецької акції на Креті.

Атени. Змобілізовано дві класи резерви моряків. Держави жадали, щоби Греція забрала своє войско з Крети; на то відповів грецький міністер справ заграничних Скудзее, що грецькі войска не виступлять агресивно, лише мають утихомирити остров і забезпечити мир Европи, о котрий Греції дуже йде. Німецький консуль одержав приказ, задля того, що грецьке войско вступило на Крету, з грецьким правительством більше не зносити ся. Тому що на Каней повівають хоругви шістьох держав, то грецьке войско не буде могло до него приступити.

СЕСТРА ЮЛІЯ.

Списала
Анна Спорожізна.

(Дальше.)

Я собі нагадую, Ганусю, як ти була читала мені ріжні повістки з книжок і потому обьянювала мені, як їх треба розуміти. Тогди нераз клала ти мені в голову, що то треба свій нарід любити і для него працювати. А я тогди лиш дивила ся на тебе і собі гадала, як то там в школах вас мудро учать, але тепер я признаю ся і ти се сама добре міркувала, як я все то тупо розуміла. Хто той нарід, я не могла зрозуміти, хоч я хотіла так само его любити, як ти. Тепер я в законі знаю, що ти тогди мені розьянювала. Я знаю, що нарід то є ті діти наші по всіх селах, бідненькі, голі, босі неумиті, голодні і такі темненькі, бо їх мами не вмють і не мають коли ними займити ся. І той нарід то є ті хлопці і дівчата по селах, такі самі як діти темні і бідні, не знають нічого хіба свою роботу а в вечер збитки по вулицях та трохи молитви в неділю і сьвято. А ще той нарід, то є всі отті хорі по селах, що їх нема кому ратувати, бо всі хотять заплати, а в них нема грейцара на молоко для дитини. І всі ті люди наші по селах а й містах, то той нарід. Я тепер се розумію і знаю, що его треба любити, бо они всі люди Бога нашого, за котрих Ісус умер. І треба їм помагати, як кому Бог дасть талан, бо Ісус каже: я за них умер, то й ви один другого любіть!

Отож, Ганусю, то, що ти мені тогди повідала, я тепер то само тобі пригадаю. Як я на селі могла той нарід злюбити і ему помагати? Була би як кожда иньша дівчина знала свою хату і свою роботу, а як бим була жінкою, то зналабим свою дитину і родину. В законі, хоч я знаю, що й десятої часті не сповню того, що хотіла би, але все таки дрібочку дав мені Бог сьвітла на мою душу і дав мені серце горяче для себе, а з любови до Него я хоч трошечки можу тим серцем поділити ся з діточками в захоронці і з дівчатами при роботі в поли, а найбільше з тими моїми хорими, котрих я так люблю, що всі їх слабости рада би на себе переймати. — За то я щаслива в законі і що день щирійше Ісусови дякую за его ласку. А тепер для тебе, Ганусю, знов то само пригадаю. Ти вчила ся довгі літа. То твій талан від Господа, та наука. Тепер пійдеш по школах чи на яке село чи може де до міста. Будеш учити діти — а то прецінь також є нарід. Ти їх більше научиш як я в захоронці. Щож, я їх повмиваю що день, розчешу, догляну, щоби були для себе чемні, научу молитви, і от таке иньше. А ти будеш їх учити всего доброго. Видиш, Ганусю, наші сліди не однакові. — Як ти їх вивчиш, то они такі потому будуть, як виростуть. Будуть добрі господарі і жінки і так все село буде йти за тобою. А я хіба ту і там добре яке слово кину, щоби хору потішити, або яку дівчину притягнути до сповіди, до чесноти.

Для того, Ганусю, такі річи, за котрі пишеш, не можна робити скоро, хоч би

тобі подобало ся наше жите, як приїдеш і нам придивиш ся. Але треба довго гадати — а ще довше просити Господа, аби він дав нам свою волю сьвяту пізнати. А як Его волю сповнимо, то все буде добре. Кажуть нам в законі, той що повнить волю божу, коли гній з обори викидає, є миліший Богу і для сьвіта важнійший від того, що на троні сидить і гроші розкидає, але не по волі божій. Для мене воля божа иньша, а знов для тебе може иньша. —

Проси-ж, Ганусю, Бога, щоби я волю божу сповнила як найліпше, а я буду просити Его, щоби і ти Его волю сповнила, яку Він тобі судив. А приїдь чим скорше, щоби ми натішили ся, як давно колись, розмовою.

Ще одно. Божа воля то найліпша доля. А я для себе одной лиш прошу у Бога волі-долі, щобим для Ісуса мого не тільки багато витерпіла, але й умерла з любови для Него. Від коли вернула я зі Львова із шпиталика сьв. Софії, від тогди що дня молю ся до Бога о таку ласку. — Коли ти мене любиш, Ганусю, то моли ся о ню разом зі мною.

22.

Самолуки, 21-го серія.

Пишеш, моя Ганусю, що остатний мій лист здивував тебе, а навіть завстидав, бо то, чого ти сама, як кажеш, виразно не розуміла, то я тобі написала. Але ти мене, сестричко, більше завстидала, коли мене так хвалиш і виносиш, як би я не знати що робила для тих людей наших. Ні, Ганусю; я знаю, що я мало роблю і для того прошу Бога, щобим могла більше терпіти і вмерти. А то знов тобі не подобало ся, що я бажаю собі смерти. Знать, Ганусю, ти мене не порозуміла з тим остатним. Я смерти не хочу, щоби оттак умерти за про нїщо або для того, щоби мені жите сприкрито ся. Деж там!! Мені жите в законі таке щасливе, як в раю, а хрестики, які Бог посилає, рахую собі за найліпші хвилі житя, бо то доказ, що Ісус на мене не забуває. Але саме для того, що мене Ісус так дуже обдаровує своїми ласками, хотіла би я будь чим Ему віддячити ся. А чим-же? Коли нічого не маю, хіба дрібочку житя. Я для того рада би Ему і те жите віддати, яке маю, коли би Він тільки приймив его. — Ти-ж кажеш, що було би мене шкода, якбим умерла. — Не знати, для кого би та шкода була? Хіба мої хорі шкодували би мене, бо они мене скрізь дуже люблять. Але як би я пійшла до неба, то я би там не дармувала; я би аж звідтам добре опікувала ся тими бідненькими. І для мене була би користь і для них.

І для всіх; навіть для тебе, Ганусю, бо я би упросила Ісуса, щоби мені позволив нераз до тебе злетіти з неба, і натішити ся тобою і тебе загіти до побожности і до праці. От що! То так треба розуміти, моя сестричко — але я не гідна такої ласки. Я тільки чула і читала, що багато законниць таку ласку дістали від Ісуса і для того щодня і собі єї прошу. А то можна просити, казав нам отець сповідник ще в Кристинополі.

(Дальше буде.)

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші услівя і видає поліси і квіти в рускїм язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентования по 5 процент. Гваранція цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостей і публику, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

→ (заснований 1812 р.) ←

а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під мою власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о часті замовленя і пишусь з поважанем

Стефан Гаїна.

LINIMENT. GAPSICI COMP.

aus Richter's Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichsten, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буковини.“

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передилатників „Зор“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Хто хоче мати
добру і дешево
МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік. Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обелужу Вас по братньому.

З поважанем

В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

смерят оператора ц. к. хірургі. клініки університетської

Більрота-Гуссенбавера у Відні

находить ся

в Чернівцях, улица Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і иньших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки Д-ра Квятковського в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішоффера.)

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспільні	особові	мішані		поспільні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиць, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиць			430 612

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейський час різнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізниці є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає Осип Маковей.